KARTA
öfver
TWÅÅKERS Å,

som lider fall ursprung från Ottersjön uti Dagsås Socken genom gårdarna Spannarps och Twååkers Sockner och vid Ullros faller ut i Nissafjön uti Hallands Län och Himble Härad. Och till utvinnande af wattnets fall Elfsafsägning wäckt till

Å. 1824 af

Arthur Fr. Brandborg

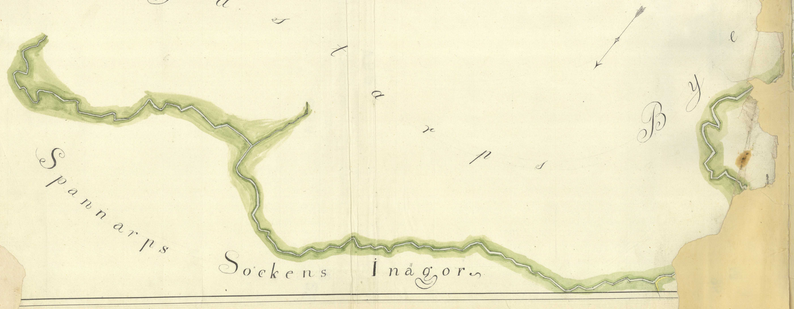

V52

LANTMÄTERISTYRELSEN ARKIVET

N:o 44. uti Himble Häradsrätt den 18:de Januarii 1825.

År 1824. den 29:de November Kl. 10 f.m.

Enligt Konungens respective Befallningshafvandes förordnande af den 9:de sistförlidne November, företog sig undertecknad Commissions Landmätare, att, efter skedd anmäning, taghvem fordna uppresnings-Skyldigheten af så kallade Tvåakers Å, som med Ottros fallet uti Saltsjön — uti Hallands Län Himble Härad, Dagsås, Spannarps och Tvåakers Socknar — Efter först dagen hemförd Tremin wore förden skull tillstädes, utom bitradande Riksdags och Namdemannen Petter Andersson i Borrås, samt Namdemannen Carl Gustaf Nilsson derstädes — Kronofullmäktige Hofrätts Commissarien och Kronolänsmannen Ljungdahl, med wederbörligt förordnande af den 15 och 16 sist November Consistorie fullmägtige Herr S.M. Adjunkten P. Warenius med wederbörligt förordnande af den 17 Sistlidne November.

Dagsås Socken. Hwarest ej har fått utropt från den med Ottre Saters belägne Olofsjön, ingen tillstädes.

Spannarps Socken. N:o 1 Nachelle Anders Olsson N:o 2 Skiden Lars Andersson — N:o 3 Skiden Kronofogde Boställe, Sven Pehrsson. — N:o 4 Skiden Lars Bengtsson. N:o 5 Skiden Kronofogde Boställe, Sven Pehrsson. — N:o 1 Munkagård, Nils Andersson, Lars Swensson, Johannes Johansson. — N:o 2 Tvåäker, Lars Swensson — N:o 5 Skiden Anders Olsson, Gabriel Swensson N:o 6 Skiden Johannes Bengtsson. — N:o 8 Skiden Sven Ericsson — N:o 14 Skiden Pehr Swensson — N:o 15 Skiden Jons Andersson — N:o 16 Skiden Klickare Lohl, Klickaren Johannes Stromberg — N:o 2 Ottros Lars Swensson — N:o 1 Brunnes Anders Swensson — N:o 2 Wrån Sven Persson.

Förordnandet uppläsites, äldre wore tillkomne. Gästgifwaren Johannes Jonsson. — Handlingar företeddes.

1:o Charta öfver Fastarps och Munkagårds Ingor af åren 1770 och 1779, med tillhörande Delningslänga. — Äldre hade sig infunnit: N:o 1 Tvåäker, Jons Bengtsson — N:o 1 Munkagård Carl Håkansson — Och som en af gemensamma nare wäre närwarande uppfordras till öfwerlägning af detta uti åtskillige afsenden betydligt ärende, så anmoda närwarande Kronobetjent till följe af 36 § uti 1783 års Kongl. Landmätare förordning, att forentalte, det samtelige wederbörande, på sätt ofwanföre och tillförene uppläste Kungörelser innehålla, äfwen ej minde om nödwändigheten af deras närwaro, hjelpe eller genom fullmägtige, samt tillgängelige Charter och Handlingar förestende, i morgon Kl. 9 eftermeddagen, då ärendet åter företages och samtelige wederbörande äro wara tillstädes.

Den 30:de November Kl. 10 f.m.

Närwarande bitradande Namdemänner, som för gårdagen anteknade äro. — Dagsås Socken. Ingen tillstädes.

Spannarps Socken. N:o 1 Spannarp egit fräse, ingen tillstädes N:o 2 Skiden fräse Nichlske arfwingarne, ingen tillstädes — N:o 3 Skiden 1 till 7/8 del mantal förmedlad egit fräse, ingen tillstädes — N:o 4 Skiden 2 mantal, Kronokyrke, ingen tillstädes — N:o 5 Skiden 1 mantal fräse, ingen tillstädes — N:o 6 Skiden 1 mantal fräse, Herr Lector Blomstrand tillhörigt, ingen tillstädes. N:o 7 Skiden 1 mantal Kronokyrke, Lars Gaynersson å N:o 10 — N:o 8 Skiden 1 mantal Hemkemman, äfwen Pehr Borjesson — N:o 9 Skiden 1 mantal Kronofatte, Bengt Bengtsson, Christiandersson och Hans samt Gunne Pehrsdotter. N:o 10 Skiden 2 mtl. Kronokyrke Lars Carlsson. — N:o 11 Skiden 1 mantal egit fräse, Sven Jonsson, N:o 12 1 till 7/8 mtl. förmedlad egit fräse Olof Andersson — N:o 13 Skiden 1 till 7/8 mantal förmedlad egit fräse, Pehr Bengtsson — N:o 14 Skiden 1 mantal, Herr Lector Luth tillhörigt, Sven Pehrsson — N:o 15 Skiden 1 mtl. egit fräse Nils Persson. N:o 16 Skiden 1 mantal egit fräse, Anders Tobiasson — N:o 17 Skiden 1 mtl. egit fräse, Sven Andersson, Petter Björkman, — N:o 18 Skiden 1 till 5/6 del mantal förmedlad fräse Herr Styrkoherden Bergren tillhörigt, Jons Andersson — N:o 19 Skiden 1 till 3/4 mtl. förmedlad egit fräse, Olof Pehrsson N:o 20 Skiden 1 till 5/6 mtl. förmedlad egit fräse Börje Larsson och Sven Andersson — N:o 21 Skiden 1 till 3/4 mtl. förmedlad fräse, Mulkiske arfwingarne, Herr Henrik Muhl. — N:o 22 Skiden 1 till 7/8 mantal förmedlad fräse Herr Lieutenant Kjellson tillhörigt Börje Andersson, Joseph Pettersson. N:o 23 Skiden 1 mtl. Kyrke och Fräse, Sven Jonsson — N:o 24 Skiden 6 mantal, Krono, ingen tillstädes — N:o 25 Skiden 1 mtl. Kronofatte, Jons Jonsson, Lars Swensson — N:o 1 Haskelle 1 till 3/4 mantal förmedlad egit fräse, Anders Swensson N:o 2 Skiden 1 mant. Kronofatte, Lars Andersson N:o 3 Skiden 1 mantal egit fräse, Anders Olsson.

Tvåakers Socken. N:o 1 Fastarp 2 mantal fräse Herr Handelsman Bursie tillhörigt. — N:o 2 Skiden Gästgifwaregården, 1 mantal Kronofatte Johannes Jonsson och Lars Bengtsson. N:o 3 Skiden Kronofogde Boställe 1 mantal Krono, Sven Pehrsson yngre, och äldre — N:o 4 Skiden egit fräse 1 mantal Anders Swensson — N:o 1 Tvåäker 1 mantal Kronofatte. N:o 2 Skiden 1 mtl. Kronofatte, för ett half wardande Lars Swensson i Ottros — N:o 3 Skiden 1 mtl. till 7/8 mtl. förmedlad, af Trippiska godset — N:o 4 Skiden 2 mtl. af Trippiska godset — N:o 5 Skiden 1 mtl. Fräse-skatte af Trippiska godset — N:o 6 Skiden 1 mtl. förmedlad till 5/6 del mantal af Trippiska godset — N:o 7 Skiden 1 mtl. förmedlad till 5/6 del mantal af Trippiska godset — N:o 8 Skiden 1 mtl. förmedlad mtl. Krono och Kronofatte — N:o 9 Skiden 1 till 5/6 del förmedlad mtl. af Trippiska godset — N:o 10 Skiden 1 till 3/4 del förmedlad mtl. af Trippiska godset — N:o 11 Skiden 1 mtl. förmedlad till 3/4 mtl. Krono och Kronofatte — N:o 12 Skiden 2 mantal egit fräse — För alle deste wärande, dels efter fullmagt dels för egne hemman, Jöns Bengtsson å N:o 10, Lars Bengtsson å N:o 11, samt Sven Olsson å N:o 12, Sven Ericsson å N:o 8 och Johannes Bengtsson å N:o 9.

N:o 13 Tvåäker 2 mantal Krono, Olof Swensson — N:o 14 Skiden 1 mtl. Kronofatte, Hans Swensson, Jöns Swensson, Pehr Swensson och Lars Swensson. — N:o 15 Skiden 2 mantal af Trippiska Godset Bengt Andersson och Sven Bengtsson — N:o 16 Skiden 1 mtl. Kronofatte, Anders Andersson, Lars Andersson och Jöns Andersson. — N:o 17 Skiden 1 till 2 mantal förmedlad Kronofatte, Sven Swensson och Nils Swensson, N:o 18 Skiden Klickarebohl 1 till 2 förmedlad mantal Krono ingen tillstädes — N:o 19 Skiden Prästgården 1 mtl. Krono, Herr S.M. Adjunkten Warenius — N:o 1 Munkagård 2 mtl. Kronofatte, Lars Swensson, Johan Johansson, Carl Håkansson, Nils Andersson äldre och yngre. — N:o 1 Ledgård 1 mtl. Krono och Kronofatte ingen tillstädes — N:o 1 Romnäs 1 mtl. af Trippiska godset, Börje Andersson — N:o 2 Wrån 1 till 2/3 förmedlad mtl. Krono Sven Pehrson. — N:o 3 Skiden 1 mantal af Trippiska godset nämdemannen Nils Andersson — N:o 4 Ottros 1 mtl. förmedlad till 5/6 del mtl. Kronofatte Anders Andersson, Anders Pehrsson — N:o 2 Ottros quarn 1 mantal Kronofatte Lars Swensson. Widare wors tillkomne Krono- och Consistorii fullmägtige, samt Herr Oeconomie Directeuren Hagman och Herr Henrik Muhl för hemman under Ottro och Ottersjö Säterier uti Dagsås Socken — Gästgifwaren Johansson å N:o 4 Spannarp, ingifwande en fullmakt af lydande: "Fullmakt för innehafwaren att i wåre wägnar "tala och swara wid det utaf Herr Landmätaren Brandberg utlysta Landmätare-mötet å Fastarps Gästgifwaregård den 29:de nästlidne, genom förhinder blifwit uppskjutet till den 30:de dennes angående afwägning och werkställandet af uppresnings-skyldighet af den på kallade Tvåakers å och utom wår fullmäktiges åtgärd "var wäl admuka begäran, att we måtte hos oss pålitt blifwe förkallade från alt "hofnads deltagande med denna förrättning, emedan we icke hafwa något ad ön-"gaste kwarken uti eller till ägor, som gränsa derintill, för öfrigt förklare we "oss nöjde med allt hwad denne wår fullmäktige laglygen gör och låter. Spannarp den 29:de November 1824. — Sven Larsson, Anders Nilsson, på N:o 1 Lars "Jonsson på N:o 2 Nil Andersson, Torbjörn Andersson N:o 3 Jons Jonsson, "Johan Wennerdahl på N:o 4, Bengt Börjesson, Pehr Pehrsson på N:o 5 Sven "Andersson på N:o 6 Lars Pehrsson på N:o 7 Pehr Björnson på N:o 8 Lars Carlsson, "på N:o 10. och Wäfwe Sven Trulsson N:o 5 — Bengt Nilsson N:o 1.)

Kyrkoherren Johan Stromberg, Andreas Larsson å N:o 13 Spannarp, Herr Handelsman Bursie, — Anders Bengtsson å N:o 9 Spannarp, äfwen uppgafs så som uti förrättningen deltagande. — N:o 6 Stomma quarn 1 mtl. förmedlad Kronofatte Herr Henrik Muhl. — N:o 2 Stomma quarn 1 mtl. Kronofatte, ingen tillstädes — anmälande de närwarande, att N:o 8 uti mantalslängden uppföres under N:o 1 Stomma. — N:o 3 Stomma utom Kindtman tals belägen ingen tillstädes — N:o 1 Jernmölle 1 mtl. egit fräse ingen tillstädes — N:o 4 Munkaskog 1 mtl. Krono och Kronofatte ingen tillstädes — Handlingar ingifwas:

2:do 1816 års Charta med tillhörande delningslänga öfwer Tvåäker Nedre Byns In- och Utägor. — 3:dje 1799 års Charta öfwer Ottra Quarns ägor. — 4:de 1775 års Tingsrätts utslag, om wisse Kommans skyldighet till åsäns uppresning, efter dess på och näterliga lägn, hwarej jemwäl inlämnas, att Spannarps Besemän, uti en Särskilt Tiärt häromfört tal; samt Konungens Befallningshafwandes Resolution af den 11:te Martii 1776 om Kronofogdens handräckning för werkställigheten af 1775 års Utslag. 5:te 1810 års Sine Rätts Utslag, om den skrättning och sönderning, som wid åtgärdand borde företagas. Anmälte att något skriftwäxl wid Lagmansrätten fallit förfut, och Tingsrättens utslag den 5:te hållit. Lars Sulersson i Ottras yrkade medan att afwägningen måtte skje, några samman ofwanför så kallade Tvåakers ängabro, de fördenna en ebbrig uppresning dem emellan och Ottras quarn förekommer wattnets gång åt Björkängs märkelag, samt att duna uppresning, emellan de pemtonen som wederlägen lagigen, dem Herr Handelsman Bursie och Herr Henrik Muhl, den förre för deß hemmans tillhörige kärrmark, som af wattnet fördränkes den senare för skriftlagda qwarsen N:o 6 Stomma, som ofta lider af bahflöd, yrkade ännu widare fortfattning och fördelning af uppresnings-skyldigheten. Anstånd begärdes till widare öfwerläggning, hwarefter Herr Handelsman Bursie, med afseende på den erfarenhet, som nedanföre kände uppresning skulle skerligen meddela, hwarmedelst kännerbarken till någon werklig fördel skulle kunna, mer eller mindre, från öfwerflödigt watten befrias, efsod för närwarande, från det yttre påståendet, och hwarute Herr Henrik Muhl, för sin del äfwen instämde. Till följe hräf, kommer Edsart den af Lars Swensson i Ottras yrkade afwägning nu att werkställas, hwarefter wederbörande delägare åter blifwa sammankallade, dock bör under afwägningen nödig upplysning och handräckning uppå tillsägelse meddelas.

Den 3:dje December

Inkom från Enskiftsberedningen uti Tvåakers Byelag en så lydande anhållan: "Hägnade Herr Commissions Landmätare! Enskiftsberedningen har öfwerwägande det "hwad som det, dels för afwemarkens Tecknande, dels för det förhållande denna "mark på wäl med denna, som de i följden pågående Enskiftes åtgärder den "ma att följa, och kändt är ej utesluta, den hofwa; ty har Enskiftsberedningen taget det beslut, att hos Herr Commissions Landmätaren i anhålla det behagade till nästkommande afwägnings förrättningen uti Af-"wemarken, samt att Enskiftsberedningen måtte denn ofwanrörde gen på wäta resultatet. Ottras den 3:dje December 1824. A. K. Gjetstam Ej. Olsson. And. Nenberg. Börje Larsson. Lars Pehrsson.

Till följe hwaraf afwägningen werkställes allt ifrån Tvåakers Broöfwer Landwägen till Fastarps ände och Saltsjön.

Den 7:de December.

Wederbörande delägare, jemte bitradande namdemän, genom kungörelse åter kallade till gemensam öfwerläggning om uppresnings-skyldigheten fördelning, sedan numera afwägningen för sig gått samt tillförene kort öfwer wattendraget, med anwisning af tillgränsande hemmans ägor, upprättad. Nu wore fördenskull tillstädes: bitradande namdemän, som förut anteknade äro; samt delägare: Anders Pehrsson i Munkaskog, Sven Swensson i Ledgård, Namdemannen Nils Andersson i Stora Wrån, Sven Pehrsson från Lilla Wrån N:o 2, Lars Swensson N:o 2 Ottras Quarn, samt 2 mantal N:o 2, Tvåäker, Olof Swensson N:o 4 Skiden, Pehr Larsson och Gabriel Swensson N:o 5 Skiden Johannes Bengtsson N:o 6 Skiden, Börje Larsson af Stomma Nummer, Sven Ericsson N:o 8, Anders Ericsson N:o 9, Anders Larsson N:o 10, Jöns Bengtsson N:o 11 Bengt Pehrsson N:o 12, Olof Swensson N:o 13, Jöns Swensson N:o 14, Bengt Andersson N:o 15, Klickaren Stromberg N:o 16. Sven Trulsson, Anders Swensson och Bengt Bengtsson N:o 1 Skiden, genom fullmäktige, Bengt Swensson å N:o 3 Sven Bengtsson N:o 2 Skiden, Anders Andersson och Anders Pehrsson N:o 1 Ottras, Carl Håkansson Munkagård, Johan Johansson och Lars Swensson i dem. Lars Bengtsson och Johannes Jansson N:o 2 Fastarp, Anders Swensson N:o 4 Fastarp, Nils Andersson äldre och yngre i Munkagård, Johannes Andersson Munkaskog, Jöns Bengtsson i Tagebäck för Anders Pehrsson i Ledgård. — Afwägnings protocollet med tillhörande utdrag uppläsites. — Det upplystes att det watten, som afrinner från Tvåäker å, öfwergår dels Ledgårds, dels Munkaskogs ägor, förinnan det utfaller uti Torleå. Widare wor tillkommen Herr Handelsman Bursie för N:o 1 Fastarp. — N:o 2 Ottras Quarn, att uppresningsskyldigheten må fördelas, och i öfrigt fullgöras på sätt Kongl. Maj:ts nådiga förordningar föreskriwa. — N:o 2 Wrån, att med ärendet må anstå till Enskiftsförrättningen uti Björkängs märkelag blifwer afslutad. — N:o 3 Wrån, att som hemmanets ägor ej gränsa intill Tvåäker å, så länge hemmanet ej är befriadt till delägarskap, och om hemmanet hålls till uppresningen af Munkagård eller så kallade gränbacken, som ofta öfwerwäxer lägorna. — N:o 7 Ledgård gör enahanda påstående öfwen som N:o 5 Munkaskog. — N:o 1 Tvåäker yrkar en samtelig delrätning, så att underliggande äfwen fullgöra sin skyldighet, hwarföruton afwägnings-kostnaden är dyrt, dock att hemman uti Tvåäker, ej utom sin Röftrång, derinte nyte hålls af ofre Byn och Fastarp. — N:o 2 Tvåäker 1/2 Mantal Lars Swensson yrkar fördelning af uppresnings skyldigheten. — N:o 2 Tvåäker 1/2 mantal Sven Bengtsson trot sig redan hofwa fullgjort deß skyldighet och i öfrigt lika med N:o 1. — N:o 3 Tvåäker, åtfaranden uti hwad för N:o 1 blifwit anfört. — N:o 4 Tvåäker, erbjuder wisa dagswerken till den wanliga uppresningen, bestämmande det samma till ett dagswerke hwarje år. — N:o 7 Tvåäker, af enahanda påstående med N:o 1 Tvåäker. — N:o 6 Tvåäker lika med föregående med tillägg att ej djupare gräfwa än högst behöfligt är med förklaring att 1775 års utslag må tjena till efterrättelse. — N:o 7 Tvåäker att 1775 års utslag, må tjena till efterrättelse, samt att alle hemman så wäl uti Fastarp och Munkagård, som uti nedre och öfre

28 M

Ifvre Byn Tuvåkker må deltaga härutöfver. N:o 6 Tuvåkker, att anföranda numer till Inbjudet till Fartygen, som äro Byn Tuvåkker tvenne
N:o 7 Tuvåkker, numer till Wäl Tuvåkker, Ola Pettersson med N:o 8 Ingebrigt
N:o 11 Tuvåkker, upplanda passkontrolmen med förrättande. N:o 12 Tuvåkker,
Ola Pettersson N:o 13 Tuvåkker, att om hommanet
ule fallerna Enkeln Byelagen, som äro mäga ägot med föragana
ragie appresenteras skulle, finnmer Tuvåkker, att numer delfinn Behandt, well
dere i ungdomen, med N:o 14 Tuvåkker, att med Ifvre Byn Tuvåkker
bor. N:o 14 Tuvåkker, att med Ifvre Byn Tuvåkker
der all deltagning. N:o 15 Tuvåkker, enhanta pröfiche. N:o 16 Tuvåkker
ny nåvarande, finnmer mit förgrente behöfver, att det deltagandet för
hommanet till ofvanna Fartygen bestäldigt. N:o 17 Tuvåkker, Ola med
N:o 18, under förkorning af tange dels ändar stendes med nuvo Byn,
ved de appresenteras skulle, Ifvre Byn Tuvåkker, Ola Pettersson
åker Klokke behöfver finemar pöl, med Ifvre Fartygen Byelag, hans
frankiet, all ungo. — N:o 19 Tuvåkker, Nedergården, ingen tilläfvades.
N:o 1 Fartygen, enga äger tillämnande utför appresenteradt Ifvre, att
al behöfver för ofvananämde deltagning, ihn äfvenar för all deltagandet i det
ligaing. — N:o 2 Fartygen, utgifver Ifvre Ringsakerbåten, Haraldsgården
en ny Fartygen, utgifver Ifvre Ringsakerbåten, Haraldsgården
all Nettagning. N:o 3 Fartygen, ingen tilläfvades. N:o 4 Fartygen, enahan
all Ifvre Holande, from N:o 5 Fartygen, Ola Hunkåkaas Ola, med N:o 6 ej N:o 7.
Fartygen. N:o 8 Ullros, ingen tilläfvades. N:o 9 Fartygen, Ola
mal. Hvad ärendningen beträffar, så underteknade, efterom Fartygen,
ingen gjorde, som kunde afsätta, hälsa Ifvre, Ifvre vederlänning, förnyelser
fa väre äger Ifvre Ifvre, Ifvre gma, Ifvre gmo, Ifvre gmo, Ifvre gmo
Ifvre gmo, Ifvre gmo, Ifvre gmo